

Brief aan Pergamum

①

Psalm 112
Openbaring 2: 12-17

Gemeente van Jezus Christus,

- Wij weten al langer dat spreken over „het volmaakte Woord van God“ niet echt evident is. Inderdaad, als wij, onvolmaakte mensenkinderen, spreken, of willen spreken over het „volmaakte“ Woord van God, dan weten wij dat wij daarvoor onnoemelijk veel tekort schieten.
→ Dan hebben wij „die volmaakte God Zelve“ tot hulpe nodig.
Zoniet is ons spreken richtingloos en stuurloos.
Zoniet is ons spreken een ellendig hoopje mensenwerk.
- Vandaar die broederlijke raad: Bidt om genade. Dankt omdat dat spreken over God vandaag nog kan. Laat Hem bepalen wat u zeggen moet. Laat Hem uw grote inspirator zijn.
- En dat geldt ook als wij prediking uit het boek Openbaring willen hebben waarvan de brieven zó rechtstreeks uit het hart van de Heer Jezus komen, en zó rechtstreeks naar plaatsen of groepen of gemeentes, of zó rechtstreeks aan het individuele mensenhart geadresseerd zijn.
- De brieven uit Openbaring II en III zijn zeer indringend, kort van woorden, en met volle draagkracht en duidelijkheid komt het tweesnijdend zwaard uit dat Woord te voorschijn.

- De brieven geven weer wat Jezus aangaande Zijn gemeente in Zich draagt: *liefde, bemoeiding, geduld maar ook ongeduld, nabijheid, verdriet, verwijt ... En vele malen ervaart de lezer: „Ik ben het, tot wie Jezus deze woorden spreekt...”*
- Wij hebben de „brief aan de gemeente te Pergamum gelezen. („Pergamos“ is de Griekse naam van de stad.)
„Ik weet waar gij woont” ... zegt de Heer.
Beetje anders dan „Ik weet uw werken” dat de aanhef is van vier of vijf andere brieven.
- „Pergamum”: de naam betekent „verheffing” of: „burcht”. Het was een „koninklijke stad” in klein Azië, gebouwd op een steile rots, en vaak beschouwd als „oninneembaar”.
 Pergamum was ook een „rijke” stad, - werd wel eens de „stad der antieke weelde” genoemd, en dat bracht met zich mee dat er nogal wat afgodscultussen en verenigingen gevestigd waren. ^{Zeus, Apollo, Dionysos} *Roma, Bachus, Venus en nog andere hadden er hun tempels.* ^{Aesculap was de belangrijkste god, beschermgod en god van de geneeskunde.}
- *Belangrijker om weten is dat Pergamum, nadat Babel overgenomen werd door het koninkrijk der Meden en Perzen, tijdelijk het centrum of de zetel werd van de Babylonische geestelijke autoriteit.* Later zou deze „Babylonische geestelijke autoriteit” overgenomen worden door *Rome*, en als belangrijk onderdeel met de Romeinse afgodscultussen verenigd worden.

- Na de „val van het Romeinse Rijk“ zouden deze cultussen, met oversten en gezagdragers die men de titel „**Pontifex Maximus**“ toekende, blijven bestaan... en bestaat nog....!

- Dat, gemeente, was een beetje geschiedenis, maar vanmorgen willen wij ons uiteraard bezighouden met de **boodschap** die Jezus Christus wilde meegeven aan Zijn gemeente die zich in de stad Pergamum bevond.

„Ik weet waar gij woont“ zegt de Heer. „daar waar de troon des satans is“.

Begrijpelijk dat een **confrontatie** met die jonge christelijke gemeente niet kon uitblijven.

- **Spanning, confrontatie, infiltratie.**
„**Satan gaat rond als een briesende leeuw**“
maar ook: „**De vorst van de duisternis doet zich voor als een engel des lichts**“...
 - De troon des satans is in Pergamum.
 - De vorst van de duisternis is er, met bijval van de stadsbewoners, met grote macht, en met goedkeuring van de Romeinse stadhouder.

→ **Woongemeenschap met de duivel is gruwelijk.**
Maar Jezus **prijst** ten volle de **vasthoudendheid** en de **getrouwheid** van Zijn kinderen.

- Wij denken hierbij even aan onze eigen woon- en leefomstandigheden.
Hij weet precies waar ik woon.

En Hij weet precies in welke leefomstandigheden ik verkeer. In welke buurt, in welk gezin, op welke arbeidsplaats...

Hij kent de machten, die dagelijks om ons heen woeden zodat wij soms het vermogen om te ademen zouden verliezen.

- Wat is het ademen van de ziel? Dat is het gebed. Welke onze leef- of woonomstandigheden ook zijn: wie in oprechtheid bidt hoeft geen vrees te hebben.

- Pergamum: Antipas werd veroordeeld. Geschriften zeggen ons dat Antipas een voorganger was, en opvolger van Gaius, van wie wij in de derde Johannesbrief lezen. Johannes schrijft met lof en liefde over Gaius.

- Antipas werd „getrouw” genoemd; „mijn getuige, die gedood werd”... Kunt u de link leggen, gemeente?: Zo werd Christus genoemd in Openbaring 3:14: „Dit zegt de Amen, de getrouwe en waarachtige getuige...”

Antipas werd ter dood gebracht tijdens een oproer, die geleid werd door priesters van Aesculapus.

Alleen door hen hier bij naam te noemen weten wij dat de Heer deze, zijn kinderen, indachtig is.

„Antipas: volgens sommigen betekent de naam „tegen allen”. Hij was een overwinnaar. Hij achtte zijn leven niet kostbaar voor zichzelf. Het was niet zo, dat hij bij de gedachte aan de

ontfermingen Gods in geestesvervoering geraakte, niet langer met beide voeten op de grond stond en een zweverig bestaan ging leiden...

Nuchter hierover nadenkend kwam hij tot de conclusie: „Het is redelijk, dat ik trouw blijf aan mijn Heiland, ook als dat tot gevolg heeft dat ik alleen kom te staan „tegenover allen“. Geen vrees liet hij zich inboezemen, en dat maakte hem tot een overwinnende, trouwe getuige.

- Een andere betekenis van de naam „Antipas“ is: „**evenbeeld van de Vader**“. Christus was het evenbeeld van Zijn Vader, Hij werd temidden van Zijn volksgenoten gedood, net buiten Jerusaleem...

* Hoe getrouw, en hoe rechtgesneden de gemeente te Pergamum ook was, en hoe rechtlijnig het Woord van de Heer er gebracht werd, en met welke blijdschap de verlossingsgedachte gepredikt werd:

Jezus wijst op een groot gevaar: Sommigen „houden vast aan de leer van Bileam, die Balak leerde de kinderen Israëls een strik te spannen, dat zij afgodenoffers zouden eten en hoereren...“

- Wat Bileam en Balak uitspookten leren wij in het boek **Numeri**.

Numeri 22-25

Zowel Bileam als Balak, respectievelijk krijgsheer en koning van de Moabieten, wilden Israël ten gronde richten. Bileam echter hield

Balak af van een aanval tegen Israël, omdat Israël in die dagen een te sterk leger had.

Bileam raadde Balak aan om Israël zonder krijgskunst te verzwakken, door ze van binnenuit te verzwakken, door de geest en de zeden van Israël te mengen met de onzedelijkheid en de afgodscultussen van de omliggende volken. En daar leek hij aardig in te slagen.

- Zo kunnen wij stellen dat Israël zich een vijand binnen de muren heeft gehaald, op welke het met zijn leger geen vat had.

- Met Pergamum is het gelijklopend gegaan: Sommige christenen hielden vast aan de cultussen en aan de onzedelijkheid van de grootstad Pergamum.

De brief aan Pergamum is een brief aan christenen die zich gemakkelijk zouden laten verleiden tot compromissen. Aan christenen die er geen moeite mee hebben om onbehoorlijke dingen (onzedelijkheid...) mee te nemen in hun dagelijks christelijk leven. Dat gebeurt vaak onder het mom van „genade“.

- De „leer der Nicolaiten“: Die wordt ook genoemd in de Brief aan Efese, en daar gaat het over afgoderij en hoererij. Het „onreine“ dat in het lichaam huist is niet verenigbaar met een „reine geest“.

- Maar in onze dagen hebben wij zoiets van: „Alles is genade, toch?“ - Ach wat: roken: daar doe je toch niemand kwaad mee?

of: „ik mag toch vriendschap onderhouden met wie ik wil? - Gok al zitten er daar enkele tussen die nogal eens zouden „schuin marcheren“? ... Ach wat... en ga zo maar verder. **Mijn broeder en zuster, is dat niet misbruik maken van Gods genade? Is dat niet Gods genade „gebruiken“ tot voldoening van onze menselijke, zondige verlangens? ... in plaats van dankbaar te zijn voor die genade...?**

- Broeder en zuster, hierbij kan ik alleen maar meegeven: **Denkt na** over datgene waar u mee bezig bent. **Denkt na**, er is een God die u liefheeft en die naar u omziet. **Denkt na**, want er is een God die luistert, en die vergeeft.

- De infiltratie en de leer van de Nicolaiëten: de gevolgen voor de gemeente zijn niet te overzien.

De aanhangers van die leer:

- Naar buiten toe sociaal, Bijbels georiënteerd, solide, en met een blijk van goede uitdraging en uitstraling.
- Naar binnen toe voos, krachteloos en zonder voedingskracht, **door vermenging met alles wat gereed staat om te gronde te richten.**

Gpb 2:16

„Ik kom spoedig tot u en Ik zal strijd met hen voeren met het zwaard mijns monds“.

In het Lukas - evangelie zegt Jezus:

Lukas 13:24

„Strijdt om in te gaan door de enge poort, want velen zeg Ik u zullen trachten in te gaan, doch het niet kunnen“.

- De waakzaamheid, het consequent zijn tegenover jezelf, het gebedsleven: Is dat niet een behoorlijk stuk van de strijd waar Lukas het over heeft? Is dat niet de strijd waarbij Jezus heel dicht aan uw zijde staat? En waar Jezus om uwentwil de Eerste initiatiefnemer wordt aangezien Hij voor U en voor mij de dood overwonnen heeft en ons het eeuwigdurende geluk wil schenken?
„... en Ik zal strijd met hen voeren met het zwaard mijns monds”.
- Hier lijkt het erop dat Jezus het Woord als tweesnijdend zwaard zal hanteren:
 - Enerzijds het Woord dat het hart in liefde toespreekt:
 - „Komt allen tot Mij die belast en beladen zijt”.
 - „Zijn ontferming over Zacheus, de oppertollenaar”.
 - „Zijn ontferming over schapen zonder herder”.
 - „Wie overwint, hem zal Ik geven...”.
 - Anderzijds het woord dat ons in scherpte en in hardheid toespreekt:
 - Spijts de voorbeden van Abraham gaan de steden ten onder.
 - 6f kijkt naar het harde leven van de woestijntocht...
 - „Ik zal strijd tegen hen voeren”...
- ✱ Het valt op en het bemoedigt ons, gemeente, dat de Heer in de Pergamum-brief niet over die mistoestanden blijft spreken.

- - **De eerste bemoedigingen waren bevestigingen:**
 „Ik weet waar gij woont...“
 ... gij houdt vast aan mijn naam...
 ... gij hebt het geloof in Mij niet verloochend...
- **De tweede bemoedigingen zijn beloften,**
 waarvan wij de zekerheid hebben dat ze
 ooit werkelijkheid zullen zijn:
 „Wie overwint, hem zal ik geven van het
 verborgen manna“. - **Dat betekent „brood
 des levens“.** - **De Here Christus zegt:**
 „Ik ben het levende brood, dat uit de
 hemel nedergedaald is. Indien iemand van
 dit brood eet, zal hij in eeuwigheid leven“.
- **Mijn broeder en zuster, uitwijden over het „water
 des levens“, of over de „boom des levens“, of
 zoals hier nu over het „brood des levens“:**
 het zou ons te ver brengen. **Maar als u die
 omschrijvingen bij elkaar haalt, en daarbij
 weet dat liefde, dat genade, dat de wil
 des Heren om zonde te vergeven het enige
 is waarom Hij dat alles aan ons schenkt,**
 dan wordt u daar stil, ^{en klein} en dankbaar van.
- **Het tweede is: „... Ik zal hem een witte
 steen geven...“** De Statenbijbel noemt deze
 een „witte keursteen“.
**De oude Grieken hadden reeds het gebruik
 van de witte steen met daarop een naam.**
 In de oudheid werd hij vaak gebruikt om
 feestdagen aan te duiden.
En ook bijvoorbeeld bij rechtspraak:
 - De witte steen betekende vrijspraak;
 - De donkere steen betekende veroordeling.

Joh 6: 51

- Ook de waardering van een gastheer voor een bijzondere gast werd tot uitdrukking gebracht met een witte steen, met daarop een naam, of een symbool, of een boodschap.
- Als de geliefden van de Heer een witte keursteen van Hem ontvangen, „met daarop een naam geschreven welke niemand weet dan wie hem ontvangt...” ... dan wijst dat op een relatie met ongekende en door mensenverstand niet te vatten diepgang.
- „Zó verhoogd zij de Heer;
Zó groot zijn liefde en mededeelzaamheid;
....hoe klein is het menskenkind...”
- Zelfs hier, in ons leven op aarde, mogen wij kennis ervan hebben, en wie kan ons zeggen hoe sterk de vrede, en hoe ^{bevredigend} groot de rust is die de gelovige in zijn hart mag kennen?
- Mijn broeder en zuster,
 - God geve u de diepe vrede van het geloof,
 - God geve u die witte keursteen, met daarop de naam, ^{die} aan uw - van Godswege - identiteit verbonden is.

Amen.